

Správa o činnosti Komunitného centra Litava 2023

Základné údaje:

Názov: Komunitné centrum Litava

Zriaďovateľ: obec Litava 5, 96244 Litava

Vypracovala: Margita Vicianová – Komunitný pracovník KC Litava

V Litave dňa 26.02.2024

O B S A H

- 1. Základné údaje**
- 2. Poslanie Komunitného centra Litava**
- 3. Služby a aktivity Komunitného centra**
- 4. Spolupráca s inštitúciami a sponzormi**
- 5. Komunitná práca**
- 6. Komunitné aktivity**

Správa o činnosti zariadenia sociálnych služieb krízovej intervencie - Komunitného centra Litava za rok 2023

1. Základné údaje

Komunitné centrum Litava ako zariadenie sociálnych služieb krízovej intervencie registrované a pôsobiace podľa Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja vytvára priestorové a materiálne podmienky pre komunitný rozvoj, komunitnú a sociálnu prácu, poskytovanie sociálnych služieb v obci Litava. Prostredníctvom poskytovania sociálnych služieb krízovej intervencie prispieva k predchádzaniu vzniku alebo stupňovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a napomáha k riešeniu miestnych sociálnych problémov, sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených ľudí na lokálnej i individuálnej úrovni, prispôsobuje svoju činnosť lokálnemu kontextu a identifikovaným potrebám. Poskytovateľom sociálnych služieb (prevádzkovateľom) zariadenia je Obec Litava.

Od 01.03. 2015 je Komunitné centrum Litava zaregistrované ako poskytovateľ sociálnych služieb a zahájilo svoju činnosť pilotným projektom. Od 01.07.2016 bolo zapojené do realizácie Národného projektu Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni, ktorý trval do 31.08.2019. Následne činnosť KC pokračovala Národným projektom Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni od 01.09.2019 – 31.07.2023. V súčasnosti je naša činnosť realizovaná v projekte Spolu pre komunity od 01.08. 2023- 31.01.2029. V tomto projekte Spolu pre komunity má KC vo svojej databáze od začiatku projektu do konca roka 2023 evidovaných 85 klientov, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo.

Od 01.01.2023 pracovali v Komunitnom centre Litava zamestnanci:

- Odborný manažér KC – Mgr. Ingrid Jedličková, Mgr. Lenka Mydlová, Mgr. Katarína Pupavová
- Komunitný pracovník KC – Margita Vicianová
- Pracovník KC – Martina Gašparová

Obec Litava v zmysle zmluvných podmienok Zmluvy o spolupráci uzavretej s Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodina Slovenskej republiky zabezpečuje výkon Komunitného centra. MPSVR SR určuje záväzné postupy a povinnosti Poskytovateľa pri výkone odborných činností, obslužných činností, ďalších činností a aktivít komunitného centra. Ostatné skutočnosti sú upravované platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ. Činnosť komunitného centra je daná v oblasti odborných činností Zákonom č. o 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších zmien a predpisov (napr. sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školské vyučovanie, preventívne aktivity, záujmová činnosť a ďalšie). Komunitné centrum naplňa rôzne obligatórne činnosti, ktoré sú stanovené Zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a realizuje aj ďalšie činnosti nad rámec zákonom definovaných činností.

2. Poslanie Komunitného centra

Poslaním komunitného centra je prostredníctvom poskytovania komplexných sociálnych a komunitných služieb:

- prispievať k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených na lokálnej i individuálnej úrovni
- nachádzať vhodné formy a programy na riešenie zistených sociálnych problémov
- odstraňovať priepasť medzi minoritnou a majoritnou časťou obyvateľov a vyrovnávať nedostatky na oboch stranách a viesť už mladých k vzájomnej tolerancii
- upevňovať spoluprácu KC s organizáciami, ktoré rozširujú jej pôsobnosť
- podporovať vzdelávanie a túžbu po poznaní a pomáhať tak vytvoriť zdravé osobnosti, ktoré nebudú zaťažené predsudkami a netolerantným správaním k iným ľuďom
- poskytovať spôsob lepšieho trávenia voľného času

3. Služby a aktivity Komunitného centra

KC realizovali v roku 2023 obligatórne činnosti stanovené, ktoré sú zakotvené v Zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Sociálne poradenstvo - je profesionálna odborná činnosť, vykonávaná odborníkom a založená na vzťahu, podpore, pomoci, rozvoji, optimálnom uplatnení klienta na jeho reálnej orientácii v živote. Sociálne poradenstvo slúži na odstránenie, prípadne aspoň zmiernenie negatívnych návykov alebo spôsobov správania klienta a jeho začlenenia do spoločenského rámca, rodiny, pracovného kolektívu, komunity. V rámci tejto činnosti sa poskytovalo poradenstvo: riešenie nezamestnanosti, riešenie splátkových kalendárov, riešenie exekúcií, zdravotný stav klientov, komunikácia s rôznymi organizáciami a inštitúciami (zdravotné poisťovne, Soc. poisťovňa, ÚPSVaR a jeho rôzne pracoviská, exekútorské úrady, obvodní a špecializovaní lekári, Okresný súd Zvolen a Veľký Krtíš, polícia, nemocnice, vojenský archív, Centrum správnej pomoci, asistent osvedčenia zdravia, Centrum pre deti a rodiny Trnava, Kremnica a Slniečko v Bratislave, Špeciálna základná škola Krupina, MŠ a ZŠ Cerovo, MŠ Litava, ZŠ Litava, asistentka osvedčenia zdravia)

Počas roka 2023 bolo poskytnuté našim klientom poradenstvo v celkovom počte:

Základné poradenstvo	Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov	Špecializované poradenstvo
349	292	9

Prostredníctvom vzdelávacích a voľno-časových aktivít poskytovaných ambulantnou alebo terénnou formou sú klienti KC vedení k vytváraniu svojpomocných skupín, ktoré majú možnosť prispieť k zmene svojej životnej situácii, ale zároveň aj k zmene riešenia rôznych problémov v rámci komunity. Činnosť KC Litava je zameraná na prevenciu, intervenciu a motiváciu, za týmto účelom KC organizuje spoločenské a športové podujatia pre všetkých občanov obce bez rozdielu veku, pohlavia, národnosti, farby pleti. Pre deti a mladých ľudí zo znevýhodneného prostredia sú komunitné centrá miestom, kde sa môžu nielen stretávať a rozvíjať v rámci skupinových aktivít, ale aj pracovať na svojom vzdelaní. V centre majú ideálne

podmienky na to, aby si v pokoji a sústredene urobili domáce úlohy, majú k dispozícii školské pomôcky a prístup k počítaču. V Komunitnom centre sú im poskytované nasledovné aktivity:

Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie (PSD)

Aj v roku 2023 prebiehala školská príprava na vyučovanie. Deti pracovali pod dohľadom pracovníčok, pripravovali si úlohy, projekty do školy, učili sa pracovať s počítačom. Táto aktivita je pre deti veľmi atraktívna a potrebná. Mnohé deti, ktoré nás navštevujú, majú problémy so zvládaním učiva. Niektoré deti nemajú v domácom prostredí fyzický priestor na písanie domácich úloh, či už kvôli chýbajúcemu písaciemu stolu, alebo kvôli nedostatku súkromia atď. Predškolská príprava je určená pre deti od 4 rokov a jej účelom má byť uľahčovať deťom nástup do škôlky, najmä tým, ktoré nenavštevujú materskú školu. Počas predškolskej prípravy sa deti učia základné hygienické a samoobslužné činnosti, učia sa rozlišovať a pomenovať farby, tvary a číslice, rozvíjať si slovnú zásobu, jemnú a hrubú motoriku.

- **Preventívne aktivity (PRE)** - Cieľom preventívnych činností je prostredníctvom motivácie, vzdelávania, aktivizácie a dobrovoľníckej činnosti prevencia vzniku nepriaznivých situácií a podpora sociálneho začleňovania detí, mládeže a dospelých. V legislatívnom poňatí je preventívna aktivita činnosťou, ktorú zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách definuje ako „*odbornú činnosť zameranú na predchádzanie rizikovému správaniu fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a na predchádzanie rizikovým situáciám a na ich prekonanie alebo riešenie.*“

- **Záujmová činnosť (ZC)** - Cieľom záujmovej činnosti je aktívne, kvalitné, bezpečné a zmysluplné trávenie voľného času detí a mládeže, rozvoj životných zručností, kompetencií, schopností, znižovanie výskytu sociálno-patologických javov a rizikového správania a podpora budovania vzájomných kontaktov a akceptácie medzi deťmi a mládežou z rôznych skupín.

- **Nepravidelné skupinové aktivity (NA)** - v roku 2023 bolo realizovaných 43 NA, každá aktivita bola zameraná niečo iné, napr.: Novoročné posedenie, keď boli krčná chrbtica, záchranárík, výroba darčiekov na Valentína, preventívne prehliadky mládeže, na internete (nie)bezpečne, prezentácia II. a III. piliera, malá policajná akadémia, deň zeme so ŠKD, prednáška o benefitoch v VŠZP, langoše a sladké palacinky, klub matiek, zumba, bezpečne na cestách, výlet na Vartovku, cvičenie – Jóga, povinné detské prehliadky, letná škola, spievankovo, liečiva sila prírody – liečivé bylinky, úvod do vzťahovej a sexuálnej výchovy, zelenina pre rodiny v núdzi, medovníkové domčeky, pečenie vianočného pečiva, Rómske srdce – Romano Jilo, Koľko lásky sa zmestí do krabie od topánok, Vianočné posedenie.

Počas roka 2023 boli poskytnuté našim klientom aktivity v celkovom počte:

Pomoc pri príprave na šk. dochádzku a šk. vyučovanie (PSD)	Záujmová činnosť (ZC)	Preventívne aktivity (PRE)	Nepravidelné aktivity (NA)
259	76	254	43

4. Spolupráca s inštitúciami a sponzormi

Pre činnosť Komunitného centra má významnú úlohu spolupráca s inštitúciami, oslovanie sponzorov. Pri výkone ambulantnej a terénnej sociálnej práce je potrebná a priam nevyhnutná spolupráca s rôznymi inštitúciami ale aj v blízkom okolí, a to s kompetentnými organizáciami a pracovníkmi školstva, sociálnymi kurátormi a pracovníkmi ÚPSVaR vo Zvolene a v Krupine, políciou a príslušníkmi OP, firma Pod Hradom Bzovík s.r.o., PZ Krupina. Ďalej komunikáciou ZŠ, MŠ v Litave, Senohrad, Cerovo a špeciálnou základnou školou, kde si neplnia povinnú školskú dochádzku deti zo sociálne slabšieho prostredia, detskými pediatrami, všeobecnými lekármi a zdravotníckymi zariadeniami, zdravotnými asistentmi ako aj s Charitou Sv. Alžbety vo Zvolene, koordinátorom osvetu zdravia a ďalšími inštitúciami, ktoré napomáhajú k riešeniu rôznych sociálnych problémov klientov. Samozrejماً je spolupráca so zriaďovateľom Obec Litava.

Počas roka sa nám podarilo osloviť niekoľkých sponzorov, ktorí nám prispeli na našu činnosť sponzorskými darmi. Sponzorské dary: DM drogéria- Veľký Krtíš, tlačiarne Nikara- Krupina, Lind Mobler Slovakia-Krupina s.r.o, Charita svätej Alžbety Zvolen, Harmanecké papierne, Felima s.r.o., kde nám poskytli pre klientov potravinársku pomoc.

5. Komunitná práca

Činnosť Komunitného centra je v súčasnosti zameraná na komunitnú prácu. Prostredníctvom komunitnej práce poskytovaných ambulantnou alebo terénnou formou sú obyvatelia komunity vedení k možnosti prispieť k zmene svojej životnej situácie, ale zároveň aj k zmene riešenia rôznych problémov v rámci komunity. Komunitné centrum je zamerané na prevenciu, intervenciu a motiváciu riešiť sociálny problém a snaží sa o komplexné zlepšenie životných zručností klientov. Aby sme mohli realizovať komunitnú prácu musíme poznať problémy komunity. Za týmto účelom od augusta 2023 prebehlo v obci mapovanie potrieb. Oslovených bolo 360 respondentov z obce. Mapovanie potrieb prebehlo dotazníkovou formou a návratnosť bola 100%. Pracovníčky Komunitného centra osobne navštívili domácnosti našich obyvateľov. Výsledky dotazníka budú vyhodnotené po jednotlivých otázkach a znázornené sú v tabuľkách a grafoch. Dotazníky boli anonymné. Na vyhodnotenie jednotlivých údajov bude použitá webová aplikácia, ktorá nám jednotlivé otázky vyhodnotí v percentách. Uskutočnili sa taktiež 3 fókusové skupiny a 3 diskusie, kde obyvatelia vyjadrili svoje názory na položené otázky. Pracovníčky Komunitného centra tieto jednotlivé najzávažnejšie problémy budú riešiť taktiež na stretnutí Rady Komunitného centra, ktorá by sa mala skladať z obyvateľov tak ako minority

tak aj majority. V rámci diskusie komunitnej rady očakávame návrhy na riešenie týchto problémov a participáciu od prizvaných hostí ako odstrániť alebo minimalizovať jednotlivé problémy, ktoré sú v našej obci.

Pre dobré fungovanie Komunitného centra a komunitnej práce je dôležité si dobre nastaviť akčný plán. Akčné plány vychádzajú z potrieb obyvateľov komunity (mapovanie potrieb je ich dôležitou súčasťou). Hlavným prvkom procesu komunitného plánovania je posilňovanie účasti občanov na rozhodovaní a ich participácia na riešení problémov, je to jeden z kľúčových princípov komunitnej práce. Akčný plán je nástrojom na dosiahnutie spoločného cieľa, pretože v ňom je pomenovaná potreba, problém komunity, stanovený hl. cieľ a čiastkové ciele, stanovené sú úlohy, aktivity. Dôležitá je pri tom spoluúčasť partnerov a sponzorov a zabezpečenie ľudských a materiálnych zdrojov. Je potrebné si určiť časové rozpätie v ktorom sa má plán uskutočniť. Na tvorbe a realizácii akčného plánu sa majú podieľať obyvatelia komunity. Doposiaľ sme realizovali tieto akčné plány:

1. V akčnom pláne sme riešili komunálny odpad, jeho uskladnenie pred a počas samotného zvozu, likvidáciu nelegálnych skládok. Spoločne sme vytvorili sporiaci systém pre obyvateľov komunity, ktorí nemajú nádobu na komunálny odpad. Takto si v mesačných splátkach našetrili a následne zakúpili nádoby na odpad. Podstatne sa tým zlepšila situácia s uskladňovaním odpadu. Spoločne sa nám podarilo zakúpiť nádoby na komunálny odpad pre 24 rodín a proces stále pokračuje, do sporiaceho programu sa zapojili ďalšie rodiny.

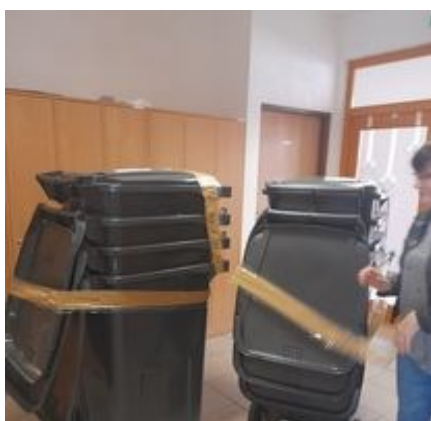
2. V akčnom pláne sme sa zamerali na vybudovanie odstavnej plochy pre motorové vozidlá na začiatku lokality MRK, aby sa predchádzalo nebezpečenstvu pre obyvateľov, nakoľko lokalita je v svahovitom teréne a príjazdová cesta je úzka. Predíde sa tak novej kolízii aut a chodcov.

Okrem hl. cieľov sme pracovali aj na riešení nedoplatkov za vodu pre jednotlivé rodiny MRK, aby nedošlo k odpojeniu od zdroja vody pre neuhradené mesačné splátky. Podstatnú úlohu zohralo rokovanie a spolupráca so spoločnosťou Veolia, s vedením obce a samotnými obyvateľmi lokality.

6. Komunitné aktivity

Zmyslom komunitnej práce sú aktivity, ktorými chceme podporovať miestnych obyvateľov v tom, aby si všímali problémy, ktoré sa vyskytujú v ich prostredí, aby vedeli, aké prostriedky môžu použiť pri zmene a riešení problémov. Výborným priestorom na stretávanie sa sú rôzne komunitné aktivity. Tento rok sme mali realizovaných 17 komunitných aktivít napr.:

- **Správne separovanie:** Priblíženie osvojenie významu a správnej separácie odpadu, ako a prečo je potrebné odpad separovať.
- **Stretnutia v MRK:** Zlepšenie situácie pri skladovaní a nakladaní komunálneho odpadu pred a počas zvozu, aktivizácia obyvateľov k zapojeniu sa do sporiaceho programu zameraného na zakúpenie nádob na komunálny odpad.
- **Prejednávanie problematiky neplatičov za vodu:** Stretnutie so zástupcami spoločnosti Veolia, zástupcami obecného úradu a obyvateľov MRK za účelom nájdenia riešenia pravidelných mesačných splátok za vodu.
- **Upratovanie MRK (brigády):** Aktivizácia obyvateľov lokality MRK a ich účasť na spoločných brigádach a upratovaní lokality MRK.
- **Spoločná svätá omša v MRK:** Aktivita obyvateľov minoritnej a majoritnej časti obyvateľov obce a ich spoločná účasť na sv. omši v lokalite MRK.
- **Spoločná brigáda – úprava cintorína:** Spoločná brigáda obyvateľov a pracovníkov Komunitného centra na úprave cintorína.
- **Mapovanie potrieb:** získavanie názorov a podnetov obyvateľov komunity potrebných pre nastavenie ďalšej činnosti Komunitného centra. Aký je podľa nich najväčší problém v obci, čo je potrebné riešiť.
- **Stretnutia členov Komunitnej rady:** Stretnutia komunitnej rady a obyvateľov MRK, ich oboznámenie s priebehom a realizáciou komunitnej práce.

Komunitnou prácou chceme v budúcnosti zaangažovať do diania v obci najmä pasívnych občanov, zaktivizovať ich, prebudiť v nich ochotu spolupodieľať sa na riešení problémov komunity, resp. napĺňaní jej potrieb. Účelom komunitnej práce je preto povzbudiť a posilniť schopnosti obyvateľov a spoločnou participáciou prispieť k pozitívnej zmene v komunite.